

فلجی دو طرفه عصب تیپیا در یک رأس گاو و بهبودی آن پس از چهار ماه

اردوان نوروزی اصل^۱ و احمد بهاری^۲

(۱) استاد یار داخلی دامهای بزرگ دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

(۲) دانشجوی دامپزشکی - عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

وقوع اختلال در فعالیت اعصاب محیطی در گاو نسبتاً پایین است و اتیولوژی آن هم معمولاً ضربه است. در بهمن سال ۱۳۸۴ یک رأس گاو دو رگ چهار ساله که ۶/۵ ماهه آبستن بود دچار خونریزی شدید یک طرفه از بینی شده بود. احتمالاً عامل آن میله فلزی نوک تیزی بود که بغل آخور وجود داشت. در معاینه از بینی حیوان معلوم شد که خونریزی نزدیک قسمت خارجی منخرین ها قرار دارد. با استفاده از تامپون آغشته به لیدوکائین حاوی آدرنالین، از ادامه خونریزی ممانعت به عمل آمد. منتها در حین معاینه و درمان حیوان، حیوان چند بار از روی باکس پرید بطوریکه دستها بیرون باکس و پاها داخل باکس بودند. یک روز بعد از این حادثه گاو در راه رفتن از پاهای عقب مشکل داشت به طوریکه مفصل هاک در پاها دچار هایپر فلکشن شده بود و مفصل فت لاک هم به سمت جلو کشیده شده بود. در ضمن قسمت پلانتر متا تارسها هم دچار بی حسی شده بود. در معاینه ای که از عضلات گاسترنمیوس و دوسرران به عمل آمد هیچکدام از این ماهیچه ها دچار پارگی نشده بودند. مشکل حیوان فلجی دو طرفه عصب تیپیا تشخیص داده شد و درمان حیوان شروع شد. در ابتدا به علت آبستن بودن حیوان دامدار، از تزریق داروهای ضد التهاب ممانعت به عمل آورد اما بعداً با متقاعد کردن دامدار داروی فنیل بوتازون به میزان ۶ mg/kgBw روزانه به مدت ده روز داخل وریدی تزریق گردید. علاوه بر این دارو، روزانه چند مرتبه پاهای حیوان ماساژ داده می شد و هیدروتراپی به وفور صورت می گرفت. پس از دو ماه یک پای حیوان به حالت طبیعی برگشت. ۲۰ روز بعد حیوان زایمان طبیعی انجام داد و ۴۰ روز بعد پای دیگر حیوان هم خوب شد و به حالت نرمال برگشت.